

Sešpadsmitā Starptautiskā Lingvistikas Olimpiāde

Prāga (Čehija), 2018. g. 26.–30. jūlijā

Individuālo sacensību uzdevumu risinājumi

1 uzdevums.

$$\text{vārds} = \left\{ \begin{array}{c} \text{0 vai vairāk reižu} \\ \circ \\ \circ \\ \bullet \\ \bullet \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{c} \downarrow \\ \circ \\ \bullet \\ \bullet \end{array} \right\} [o], \quad \circ = (C)V$$

$$\bullet = \begin{cases} (C)V: & C, C' \text{ ir līdzskaņi} \\ (C)VC' & V \text{ ir patskaņš} \\ (C)V:C' & \end{cases}$$

[ifá]	<i>suns</i>	[ifó.ci]	<i>kucēns</i>
[nâ:..nakí]	<i>lietas</i>	[sâ:.....sák.wa]	<i>zoss</i>
[ak..topá]	<i>tilts</i>	[hok....takí]	<i>sievietes</i>
[wana.yitá]	<i>siet</i>	[awa....nayí.ta]	<i>piesiet</i>
[isis..kitó.ci]	<i>glāzīte</i>	[a:.tami.homá]	<i>pārsegs</i>
[honan.tá:ki]	<i>vīrieši</i>	[ili . toh . taí.ta]	<i>krustot kājas</i>

2 uzdevums. Teikumam ir sekojoša struktūra:

$$\left. \begin{array}{c} S \\ S \left\{ \begin{array}{l} \text{-bə} \quad (S = 1. \text{ pers. viensk.}, 2. \text{ pers. viensk.}) \\ \text{kəmə} \quad (S = 3. \text{ pers. viensk.}, \text{ daudzskaitlis}) \end{array} \right. \quad \left. \begin{array}{c} \text{—} \\ O \end{array} \right\} V X \text{ ne,}$$

S: subjekts, O: objekts, V: izteicējs,

X:	1. pers. > 2. pers. > 3. pers.	pagātne	tagadne	+	$\left\{ \begin{array}{l} 1. \text{ pers. viensk.} \in \{S, O\} : \text{-}\mathfrak{r} \\ 1. \text{ pers. daudzsk.} \in \{S, O\} : \text{-i} \\ 1. \text{ pers.} \notin \{S, O\} : \\ \left\{ \begin{array}{l} 2. \text{ pers. viensk.} \in \{S, O\} : \text{-u} \\ 2. \text{ pers. daudzsk.} \in \{S, O\} : \text{-an} \end{array} \right. \end{array} \right.$
	S → (O)	t—?	k-		
	O ← S	t ^h -	r-		

- (a)
1. $\mathfrak{r}\mathfrak{x}$ $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{p}$ $\mathfrak{k}\mathfrak{u}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{e}$ — *Tu guli?*
 2. $\mathfrak{a}\mathfrak{t}\mathfrak{i}$ $\mathfrak{k}\mathfrak{ə}\mathfrak{m}\mathfrak{ə}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{i}\mathfrak{r}\mathfrak{u}\mathfrak{m}$ $\mathfrak{l}\mathfrak{ə}\mathfrak{p}\mathfrak{k}^{\mathfrak{h}\mathfrak{i}}$ $\mathfrak{t}^{\mathfrak{h}\mathfrak{i}}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{e}$ — *Viņš redzēja mūs?*
 3. $\mathfrak{t}\mathfrak{a}\mathfrak{r}\mathfrak{u}\mathfrak{m}$ $\mathfrak{k}\mathfrak{ə}\mathfrak{m}\mathfrak{ə}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{u}\mathfrak{?}\mathfrak{r}\mathfrak{u}\mathfrak{m}$ $\mathfrak{c}^{\mathfrak{h}\mathfrak{a}\mathfrak{m}}$ $\mathfrak{r}\mathfrak{a}\mathfrak{n}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{e}$ — *Viņi pazīst jūs?*
 4. $\mathfrak{n}\mathfrak{i}\mathfrak{r}\mathfrak{u}\mathfrak{m}$ $\mathfrak{k}\mathfrak{ə}\mathfrak{m}\mathfrak{ə}$ $\mathfrak{t}\mathfrak{a}\mathfrak{r}\mathfrak{u}\mathfrak{m}$ $\mathfrak{l}\mathfrak{a}\mathfrak{n}$ $\mathfrak{k}\mathfrak{i}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{e}$ — *Mēs kaujam viņus?*
 5. $\mathfrak{n}\mathfrak{i}\mathfrak{r}\mathfrak{u}\mathfrak{m}$ $\mathfrak{k}\mathfrak{ə}\mathfrak{m}\mathfrak{ə}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{x}$ $\mathfrak{c}^{\mathfrak{h}\mathfrak{a}\mathfrak{m}}$ $\mathfrak{t}\mathfrak{i}\mathfrak{?}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{e}$ — *Mēs pazinām tevi?*
 6. $\mathfrak{n}\mathfrak{i}\mathfrak{r}\mathfrak{u}\mathfrak{m}$ $\mathfrak{k}\mathfrak{a}$ $\mathfrak{t}\mathfrak{i}\mathfrak{?}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{e}$ — *Mēs gājām?*
- (b)
7. *Es kāvu tevi?* — $\mathfrak{ŋ}\mathfrak{a}\mathfrak{b}\mathfrak{ə}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{x}$ $\mathfrak{l}\mathfrak{a}\mathfrak{n}$ $\mathfrak{t}\mathfrak{x}\mathfrak{?}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{e}$
 8. *Viņi redzēja mani?* — $\mathfrak{t}\mathfrak{a}\mathfrak{r}\mathfrak{u}\mathfrak{m}$ $\mathfrak{k}\mathfrak{ə}\mathfrak{m}\mathfrak{ə}$ $\mathfrak{ŋ}\mathfrak{a}$ $\mathfrak{l}\mathfrak{ə}\mathfrak{p}\mathfrak{k}^{\mathfrak{h}\mathfrak{i}}$ $\mathfrak{t}^{\mathfrak{h}\mathfrak{x}}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{e}$
 9. *Viņš pazīst tevi?* — $\mathfrak{a}\mathfrak{t}\mathfrak{i}$ $\mathfrak{k}\mathfrak{ə}\mathfrak{m}\mathfrak{ə}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{x}$ $\mathfrak{c}^{\mathfrak{h}\mathfrak{a}\mathfrak{m}}$ $\mathfrak{r}\mathfrak{u}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{e}$
 10. *Jūs guļat?* — $\mathfrak{n}\mathfrak{u}\mathfrak{?}\mathfrak{r}\mathfrak{u}\mathfrak{m}$ $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{p}$ $\mathfrak{k}\mathfrak{a}\mathfrak{n}$ $\mathfrak{n}\mathfrak{e}$

3 uzdevums.

- 1. pers. viensk.:
 - ja vārds satur kaut vienu nebalsīgu līdzskani, pirmais no tiem pārvēršas par nazālu+balsīgu ($\langle p \rightarrow mb, t \rightarrow nd, h \rightarrow nz, x \rightarrow nj, k \rightarrow ng \rangle$)
 - pretējā gadījumā visu vārdu izrunā nazāli (-m)
- 2. pers. viensk.:
 - ja vārds sākas ar patskani, atšķirīgu no **i** (**í, î**): **y-**
 - pārējos gadījumos pirmais patskanis, kas ir atšķirīgs no **i** (**í, î**), mainās sekojoši:
 - * **a** → **e**, **á** → **é**, **â** → **eâ**;
 - * **o** → **e**, **ó** → **é**, **ô** → **eô**;
 - * **û** → **iû**;
 - * **e** → **i**, **é** → **í**, **ê** → **î** (tas pats notiek zilbēs uzreiz aiz dotās).

1. pers. viensk.	2. pers. viensk.		1. pers. viensk.	2. pers. viensk.	
<i>mbího</i>	¹ píhe	<i>aiziet</i>	<i>noínjoa</i>	⁸ neíxoa	<i>ieraudzīt to</i>
² mbêyo	<i>píyo</i>	<i>dzīvnieks</i>	<i>vanénjo</i>	⁹ venéxo	<i>nopirkt</i>
<i>yênom</i>	³ yíno	<i>sieva</i>	<i>mómindi</i>	¹⁰ mémíti	<i>būt nogurušam</i>
⁴ ênom	<i>yêno</i>	<i>māte</i>	<i>ínzikaxovoku</i>	¹¹ ihikexovoku	<i>skola</i>
<i>ngásaxo</i>	⁵ késaxo	<i>just aukstumu</i>	¹² ônju	<i>yôxu</i>	<i>vectēvs</i>
<i>njérere</i>	⁶ xíriri	<i>sāns</i>	¹³ nêwom	<i>nîwo</i>	<i>brājadēls/māsasdēls</i>
<i>ndôko</i>	⁷ teôko	<i>pakausis</i>	<i>ánzarana</i>	¹⁴ yáharana	<i>kaplis</i>

- (b) 1. 2. pers. viensk.: portugāļu aizguvumos **á** → **eá**; vietējos vārdos **á** → **é**, **â** → **eâ**.
2. **lándana**, **ngápana**.

4 uzdevums.

vienskaitlis	daudzskaitlis	
-b	-(a)bys	bø-bys ‘betēļa rieksti’, juhuru-bys ‘olas’
-h	-(a)ruh	ara-ruh ‘cukurniedres’
-g	-(a)gas	bai-gas ‘sago mizas loksnes’
-t	-(o)gu	nyba-t ‘4’

$$\left(\begin{array}{|l|} \hline \boxed{\begin{array}{ll} \text{anowip} & 6 \\ \text{wiwis} & 2 \times 6 = 12 \\ \text{araman} & 4 \times 6 = 24 \end{array}} \\ \hline \end{array} \right) + \left(\begin{array}{|l|} \hline \text{atu-} & 1 \\ \text{bi-} & 2 \\ 2 + 1_{\text{viensk.}} & 3 \\ 2 + 1_{\text{daudzsk.}} + 1_{\text{viensk.}} & 4 \\ 2 + 1_{\text{daudzsk.}} + 2 & 5 \\ \hline \end{array} \right) \times \left\{ \begin{array}{l} \text{baig(as)} \\ \text{bøb(ys)} \\ (\text{nybat}) 4 + \left\{ \begin{array}{|l|} \hline \text{atu-} & 1 \\ \text{bi-} & 2 \\ 2 + 1_{\text{viensk.}} & 3 \\ \hline \end{array} \right\} \times \left\{ \begin{array}{l} \text{ara(ru)h} \\ \text{juhurub(ys)} \end{array} \right\} \end{array} \right.$$

(a) (6, 9, 11): 4 = **nybat**, 8 = **biogu nybat**, $k \times 4$ ($3 \leq k$) = k -t/gu **nybat**.

- (b) 12. **biabys atub bøbys** — 3 beteļa rieksti
13. **atub juhurub** — 1 ola
14. **nybat atuh araruh** — 5 cukurniedres
15. **biagas atugas biagas baigas** — 5 sago mizas loksnes
16. **wiwis baigas** — 12 sago mizas loksnes

- (c) 17. 4 beteļa rieksti — **biabys atubys atub bøbys**
18. 11 olas — **biogu nybat biabys atub juhurubys**
19. 20 olas — **biogu atugu biogu juhurubys**
20. 25 sago mizas loksnes — **araman atug baigas**

5 uzdevums.

Yefre me N: ‘Mani sauc N’

ne ...: ‘un ...’

Yefre me R N: ‘Mano R sauc N’

-nom: daudzskaitlis

Vīrieša radnieku nosaukumi:

ena ‘māte; tante (mātes māsa)’

agya ‘tēvs; tēva brālis’

nua ‘brālis/māsa; tēva brāļa dēls/meita; mātes māsas dēls/meita’

ba ‘dēls/meita; brāļadēls/brāļameita’

sewaa ‘tante (tēva māsa)’

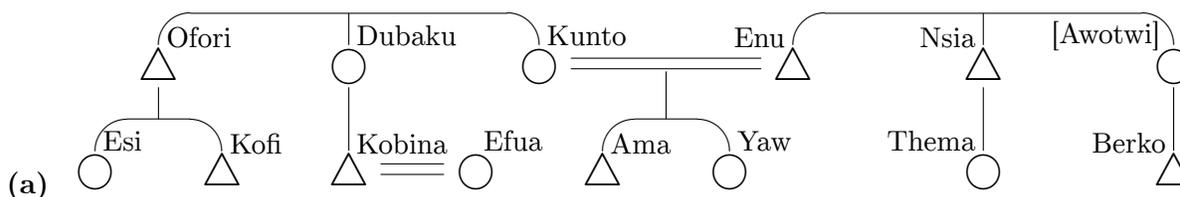
sewaaba ‘tēva māsas dēls/meita’

wɔfa ‘mātes brālis’

wɔfaba ‘mātes brāļa dēls/meita’

wɔfaase ‘māsas dēls/māsasmeita’

yere ‘sieva’

- (b) 1. **Yefre me Yaw. Yefre me enanom Dubaku ne Kunto. Yefre me agyanom Nsia ne Enu. Yefre me nuanom Thema ne Ama ne Kobina. Yefre me sewaa Awotwi. Yefre me wɔfa Ofori. Yefre me wɔfabanom Esi ne Kofi. Yefre me sewaaba Berko.**
2. **Yefre me Ofori. Yefre me banom Kofi ne Esi. Yefre me wɔfaasenom Yaw ne Ama ne Kobina. Yefre me nuanom Kunto ne Dubako.**